

УДК 347.78:004.73

Харитоновна Олена Іванівна,

доктор юридичних наук, професор,
завідуюча кафедрою права інтелектуальної власності та корпоративного права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
член-кор. НАПрН України

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АВТОРСЬКІ ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Постановка проблеми. Інформаційне суспільство характеризується, зокрема, безперешкодим блискавичним поширенням інформації в глобальних масштабах. При цьому згадана інформація передається через інформаційно-комунікаційні мережі переважно у вигляді творів, які є об'єктами авторських прав. Разом із тим, доступність інформації загострює проблему захисту авторських прав, для яких виникають додаткові загрози.

Стан дослідження теми. Хоча деякі аспекти згаданої проблеми були предметом наукових розвідок (Г. Андрощук, І.І. Ващинець, Г.І.Григор'янц, А.В. Кирилюк, С.В. Сарана, І. Томаров, Г.О. Ульянова, О.О.Штефан, А.С. Штефан та ін.), однак до створення цілісної картини ще досить далеко.

Мета. У статті розглядаються актуальні проблеми реалізації авторських прав в інформаційному суспільстві з метою визначення оптимальних шляхів удосконалення правового регулювання у цій галузі та поліпшення захисту прав та інтересів автора.

Виклад основного матеріалу. Твором визнають сукупність ідей, думок, міркувань, образів, наукових положень, оцінок, висновків, пропозицій тощо, які виникли у процесі творчої діяльності автора і знайшли своє відображення у певній об'єктивній формі [1, с. 23]. Критерієм, який дозволяє віднести будь-які види творів до цієї категорії, є те, що вони виникли в результаті творчої діяльності або художнього вираження автора. Відзначається подібність понять «творчість» та «інформація», які мають єдиний чинник, побудовані на одних і тих самих інститутах. Йдеться про виникнення так званого інформаційного світосприйняття, у якому поняття інформації посідає центральне, чільне місце,

а процес еволюції розуміється як творчий процес, суттю якого є накопичення інформації [2, с. 19].

У цьому контексті творчість є процесом пошуку, обробки, виробництва і передачі інформації. Таким чином, і авторський твір також являє собою інформацію певного ґатунку. Ця інформація не є матеріальною, але вона фіксується на матеріальних носіях. До поширення цифрового запису та Інтернету люди в основному мали справу з творами науки, літератури і мистецтва, що зафіксовані на звичайних матеріальних носіях.

Традиційно виділяють такі форми існування творів, як усна, письмова, об'ємно-просторова, твори можуть існувати у формі зображення, звуку та відеозапису. З появою Мережі і можливістю оцифрування з'явилися нові форми існування творів, а також нові способи використання вже існуючих.

Оцифруванням є виражений електронними засобами переклад на бінарну мову, що використовує двійкові знаки 1 і 0, будь-якого повідомлення у формі текстів, слів, звуків, статичних або рухомих зображень, які зберігаються у пам'яті комп'ютерів, можуть передаватися у будь-яке інше місце, а потім перетворюються у форми, доступні для сприйняття людиною [3, с. 4-24]. Цифрова форма радикальним чином змінила стереотипи та уявлення щодо об'єктивності форми твору, разом з телекомунікаційними технологіями цифрова форма творів у мережі стає ідеальною формою для подальшого розвитку науки і культури, просвіти і освіти. Відповідно до узгоджених заяв щодо ст. 1 (4) Договору ВОІВ про авторське право та ст. 7, 11, 16 Договору про виконання і фонограми, процес оцифрування ототожнюється з відтворенням, а у Зеленому документі (Green Paper), прийнятій Комісією ЄС 19.07.1995 р., що враховувався при

розробленні зазначених Договорів, визначається, що термін «відтворення» слід застосовувати й у випадку застосування цифрових технологій [4].

Разом із тим, інформаційні технології не змінили якісно поняття об'єктивної форми твору, оскільки під об'єктивною формою розуміють таку форму твору, яка забезпечує його існування окремо від творця та робить його доступним для сприйняття іншими особами. Змінився кількісний склад таких форм, пов'язаний з можливостями оцифрування. І хоча вичерпна відповідь стосовно визначення і розуміння правової природи правоможності оцифрування поки що відсутня, цифрова форма існування твору має низку позитивних властивостей. Зокрема, на рівних за обсягом носіях обсяг запису у цифровій формі на порядок більший; застосування єдиної бінарної мови для передачі повідомлень дозволяє користуватися будь-яким каналом інформації; оцифрування дозволяє створювати ідентичні копії, оскільки і копія, і оригінал виконані за допомогою тієї ж самої комбінації бінарних знаків тощо [5, с. 35].

Фотографії та інші нерухливі зображення на екрані комп'ютера (карти, схеми, діаграми тощо) є другою категорією поширених творів, які передаються за допомогою Мережі. При цьому, ці зображення можуть створюватися на екрані комп'ютера спеціальними програмами, призначеними для полегшення користування людиною самим комп'ютером (операційні системи) та сервісами Інтернету (програми, призначені для «пересування» Інтернетом, – браузері та інші прикладні програми) або бути розміщеними в Інтернеті і мати незалежний від комп'ютерів користувачів характер. У першому випадку зображення на екрані є частиною комп'ютерної програми, її інтерфейсом і охороняється разом із усією програмою, а в другому – зображення є цифровою фотографією і охороняється як звичайна фотографія або є результатом переведення в цифрову форму звичайної фотографії, іншого двовимірного (картини, малюнку) або тривимірного (скульптури, будівлі) твору і, при відповідності критерію оригінальності, охороняється як похідний від них твір.

Музичні твори, як з текстом, так і без, традиційно охороняються авторським правом. Від поняття «музичний твір» слід відрізнити поняття «фонограма». Остання також є результатом творчої праці, але вторинним, результатом фіксації у матеріальній формі виконання першого. Права на музичний твір належать його автору, на виконання – виконавцю, а на фонограму – її виробнику. Відповідно до положень Конвенції про захист інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм 1971 р. фонограмою

є виключно звуковий запис звуків. У законодавстві України під фонограмою мається на увазі звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що входить до аудіо-візуального твору (Закон «Про авторське право і суміжні права»). Відповідно до положень Інтернет-Договорів ВОІВ автори, виконавці, виробники фонограм мають виключні права дозволяти відтворення своїх творів, виконань, фонограм в цифровому середовищі, а також здійснювати доступ до своїх творів, виконань, фонограм. Під правом дозволяти відтворення твору, виконання, фонограми, відеограми, програми мовлення розуміється дозвіл на виготовлення одного або більше примірників в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер. Здійсненням доступу є доведення до загального відома через дротові та не дротові засоби зв'язку творів, виконань, фонограм таким чином, що представники публіки можуть здійснювати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їхнім власним вибором. Таким чином, правомірне використання об'єктів авторського права і суміжних прав в Інтернеті потребує дозволу від суб'єктів відповідних прав.

Розвиток інформаційних технологій зумовив появу нових, більш утилітарних об'єктів авторського права: комп'ютерних програм, баз даних, мультимедійних творів, мережевих творів.

Зокрема, комп'ютерна програма це набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату. Комп'ютерні програми підпадають під охорону авторського права і на них поширюється режим охорони літературних творів (Бернська конвенція, Директива ЄС «Про правову охорону комп'ютерних програм» [6], Угода ТРІПС). ЦК України також визнає комп'ютерні програми об'єктами авторського права і за правовим режимом прирівнює їх до літературних творів. Правова охорона поширюється на всі види комп'ютерних програм, в тому числі на операційні системи і програмні комплекси, які можуть бути виражені на будь-якій мові і в будь-якій формі, включаючи вихідний текст і об'єктний код. Проте поза охороною залишаються ідеї і принципи, які лежать в основі програм, у тому числі, ідеї і принципи організації інтерфейсу і алгоритму, а також мови програмування.

Варто згадати, що Суд ЄС 3.07.2012 р. виніс рішення у справі C-128/11, яким визнав допустимим перепродаж ліцензій на комп'ютерні програми та примірники програм початковим набувачем, розширивши тим самим дію принципу вичерпання прав на розповсюдження. Зараз набувач програм часто-густо обмежений положеннями ліцензійної угоди, що забороняє передачу ліцензії іншим особам без згоди правовласника. Це економічно вигідно правовласнику, який може отримати винагороду з кожного, хто хоче скористатися програмою і не вигідно набувачам програм, які сплатили безстрокове користування продуктом. Специфічна особливість цифрового товару, яким покупець сьогодні не вправі розпоряджатися на свій розсуд, властива не лише комп'ютерним програмам, але й іншому цифровому контенту. Виникає питання, чому покупець цифрової книги або музичного запису не може продати її іншій особі, а щодо твору на матеріальному носії він таких обмежень не має? Багато хто був би зацікавлений у поширенні принципу вичерпання прав на весь цифровий контент, аби забезпечити його вільний обіг. Це більшою мірою відповідало б інтересам усіх верств суспільства і забезпечувало б вільну конкуренцію. Суд ЄС у своєму рішенні зробив важливий крок у цьому напрямку – визнав правомірним відчуження примірника програми первісним набувачем іншим особам незалежно від умов ліцензійної угоди, зазначивши при цьому, що новий набувач має право вільно використовувати програму за її призначенням і розпоряджатися нею [8, с. 90]. Втім, практика вирішення питання щодо вичерпання прав на зазначений об'єкт авторських прав у ЄС, перебуває на етапі становлення, а в Україні взагалі відсутня. Тому поняття вичерпання прав при продажу цифрових копій комп'ютерних програм потребує опрацювання на теоретичному рівні [9].

Якщо у межах моделі комерційних комп'ютерних програм вихідні тексти програм є власністю виробника і охороняються відповідним чином, то з розвитком комп'ютерних технологій серйозну конкуренцію їм почали складати, так звані, вільні програмні продукти, тобто програми з відкритими вихідними текстами. Найбільш відомою поміж таких програм є операційна система Linux, розроблена у 1991 р. Л. Торвальдом і розміщена в Інтернеті як вільна розробка, котра отримала широку підтримку програмістів усього світу. Використання комп'ютерних програм з відкритими текстами визначається спеціальними ліцензіями, поширеною серед яких є Генеральна публічна ліцензія (General Public License, GPL). Відповідно до неї автор комп'ютерної програми з відкритим

вихідним текстом дозволяє використовувати цей текст будь-якій особі для розробки іншого програмного продукту за умови, що ця особа також надає іншим користувачам вихідний текст своєї розробки. Головною особливістю майже будь-якої ліцензії на комп'ютерні програми з відкритими вихідними текстами є принцип так званого «авторського ліва» (Copy Left), на противагу принципу «авторського права» (Copy Right), попри те, що самі програми охороняються нормами авторського права.

Бази (компіляції) даних – це сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації в довільній формі, у тому числі електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів. Під базою даних розуміється весь комплекс елементів інформації, які відбираються відповідно до визначення заздалегідь встановлених критеріїв, систематично опрацьованих і уведених у пам'ять комп'ютерної системи, доступ до якої має певне коло користувачів.

Визначення бази даних викладене у преамбулі Директиви 96/9/ЄЕС, де зазначається, що термін «база даних» слід розуміти як такий, що стосується будь-якого зібрання літературних, художніх, музичних або інших творів і матеріалів, таких як тексти, звуки, зображення, цифри, факти і дані, а також включає елементи, необхідні для функціонування або користування деякими з баз даних, наприклад, тезауруси або системи інформації. Бази даних є електронними сховищами даних та інформації. Це пов'язані між собою електронні картотеки, мета яких полягає у забезпеченні доступу до документації, яка міститься в них, невизначеного кола осіб. Вони відрізняються від художніх, літературних творів менш творчим характером. Так, комп'ютерна програма є набором команд (інструкцій), кількість яких у різних мовах програмування обмежена. При цьому індивідуальність автора відображена у стилі програмування.

Близькими за своєю природою до баз даних є Web-сайти. Тексти, розміщені на Web-сайті, зазвичай містять посилання на інші інформаційні ресурси, розміщені на тому самому або іншому сайті. Таким чином, Web-сайти є механізмами доступу до систематизованої інформації та, будучи оригінальними, підлягають охороні авторським правом як бази даних.

Мультимедійні твори є складними об'єктами авторського права, що мають у своєму складі різні результати інтелектуальної діяльності (є сукупністю текстової, графічної інформації, зобра-

жень тощо), але є єдиним об'єктом. У цифрову добу їх стає усе більше: комп'ютерні ігри, інтернет-сайти, віртуальні музеї, електронні журнали, навчальні програми тощо.

Існують різні точки зору стосовно правової природи мультимедійних творів, але найбільш популярним є розуміння їх як інтерактивних творів, створених за допомогою комп'ютерної техніки [10, с. 73]. Особливостями цього результату творчої діяльності є те, що він виражається у цифровій формі, а також активна роль користувача у його функціонуванні. Характерними ознаками мультимедійного твору є: 1) його складний характер; 2) наявність не менше двох складових, що є різними за характером результатами інтелектуальної творчої діяльності, але створюють єдиний об'єкт; 3) наявність такого обов'язкового елементу як комп'ютерна програма; 4) вираження у цифровій формі; 5) віртуальність; 6) інтерактивність [11, с. 36-37,4]. Складним є характер взаємозв'язків між суб'єктами мультимедійних творів, які включають елементи, що виражені неоднаково: з текстами інтерфейсу співіснують відео- і аудіокліпи, графіка. Найбільш важливим в мультимедійних продуктах є їхня здатність видозмінюватися і демонструвати різноманітні результати роботи у залежності від дій користувача, які досить часто мають творчий характер [12, с. 19]. Таким чином, сама природа розглядуваних програм, яка характеризується поєднанням різних джерел, є чинником виникнення «каскадних прав».

Новими об'єктами авторських прав є твори мережевого мистецтва. Мережеве мистецтво (Net Art) – новий спосіб створення і функціонування витворів мистецтва, в основі якого лежить використання мережевих технологій. Основною метою створення таких творів є спрямованість на комунікацію, спілкування з аудиторією, творчий діалог, привернення уваги до своєї творчості.

Незалежно від того, до якого виду об'єктів авторського права належать твори, усі вони мають бути оцінені з точки зору того, який режим правової охорони на них поширюється: чи є вони у вільному доступі, чи ні. Якщо вони відсутні у вільному доступі, то будь-яке розміщення творів (літературних, музичних, аудіовізуальних тощо) у Інтернеті з попереднім оцифруванням можливе лише з дозволу автора. Розміщення електронного твору є обнародуванням і опублікуванням. Відповідно до роз'яснення, що міститься у п. 31 Пленуму Верховного Суду України № 5 від 4 червня 2010 р. «Про застосування судами норм законодавства про захист авторського права та суміжних прав» розміщення творів у Інтернеті у вигляді, доступному для публічного використання, є доведенням

творів до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснювати доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором згідно з п. 9 частини 3 ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права», тобто таке розміщення є правомірним лише за умови дозволу автора або іншої особи, яка має авторське право. У Постанові Пленуму також роз'яснюється, що, згідно зі ст. 1 зазначеного Закону відтворенням є виготовлення одного або більше екземплярів твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового або постійного збереження у електронній (в тому числі цифровій), оптичній або іншій формах, які може зчитувати комп'ютер. Якщо у зв'язку з таким розміщенням порушуються майнові права автора або іншого суб'єкта авторського права, це є підставою для судового захисту. Неправомірне зберігання копії комп'ютерної програми у пам'яті електронного пристрою (комп'ютера тощо) також є порушенням майнового авторського права.

І тут ми стикаємося з ситуацією, коли законодавство не враховує технічні засади функціонування Інтернету, оскільки перед тим, як будь-який об'єкт (твір) дійде до користувача, він зберігається у кеш-пам'яті (сфері проміжного зберігання файлів) комп'ютера користувача, а можливо, і проміжних комп'ютерів. Таким чином, формально будуть створені «екземпляри твору», створення яких є виключною прерогативою автора. Отже, будь-яке звернення користувача до Інтернету робить його порушником авторських прав [13, с. 137]. Очевидно, ця та інші проблеми, пов'язані з появою нових форм авторського права, мають бути вирішені на законодавчому рівні.

Існує також проблема, пов'язана з тим, що категорії «обнародування» (оприлюднення) і «опублікування» орієнтовані на друковану продукцію, основною одиницею якої є «примірник». Оскільки відповідно до законодавства авторське право поширюється на результати творчої діяльності лише у випадку їх існування у якійсь об'єктивній формі (існування примірника, таким чином, презюмується), використання інформаційних технологій припускає створення творів у цифровій формі, стосовно якої поняття примірника є досить умовним. Так, визначення опублікування через поширення реальних примірників об'єкта авторського права і суміжних прав зазначено в погоджених заявах до Договору ВОІВ про авторське право і Договору ВОІВ про виконання і фонограми. Відповідно до цих заяв термін «примірник» об'єкта права інтелектуальної власності застосовується винятково до зафіксованих на матеріальному носії об'єктів

права інтелектуальної власності, що можуть бути введені у цивільний обіг у вигляді матеріальних предметів». Також не може вважатися опублікуванням розміщення об'єктів права інтелектуальної власності у Інтернеті, оскільки таке розміщення припускає відтворення і поширення електронної копії об'єктів, а не їх примірників.

Оприлюднення твору є однією з форм його поширення і полягає у здійсненні за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права дії, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного сповіщення, публічного показу, публічної демонстрації тощо. Використання технічних засобів для поширення твору суттєво збільшує кількість способів доведення твору до загального відома публіки. У зв'язку з цим у літературі зазначається, що між повідомленням твору для загального відома в умовах функціонування Мережі та поза її межами є суттєві відмінності. Якщо при повідомленні твору для загального відома засобами радіо чи телебачення твір стає доступним у визначений момент часу і на визначеній території у залежності від технічних особливостей способу передачі, то при доведенні твору до загального відома через Інтернет твір стає доступним у будь-який момент часу і на будь-якій території. При цьому час доступу до твору вибирає сам користувач (представник публіки).

Ще одна розбіжність між повідомленням твору для загального відома і доведенням твору до загального відома полягає в тому, що через Інтернет твір може бути поширений безпосередньо, без його публічного виконання, показу, зображення тощо. Таким чином, зараз до всіх відомих способів оприлюднення об'єктів авторського права і суміжних прав додався спосіб, що не знає ні часових, ні просторових кордонів, – оприлюднення через Інтернет [14, с. 29].

Висновки. Отже, наразі існує необхідність уточнення видів об'єктів авторських прав, визначення кола суб'єктів правовідносин, що виникають в Інтернеті, їхні види, правовий статус, наслідки порушення авторських прав у Мережі.

Проблема захисту авторських прав у цифровому середовищі пов'язані з тим, що, користувачі не завжди розуміють, які порушують права інтелектуальної власності. Існує також проблема правового нігілізму, яка ґрунтується на тезі про вільне використання інформації, її доступність, що призводить до нехтування правами авторів. Інформаційні технології дозволяють таким користувачам досить легко поширювати твори, захищені авторським правом. Тому важливим є формування належного ставлення суспільства до правопорядку в ІТ-сфері та порушення авторських прав у цифровому інформаційному просторі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сарана С.В. Авторське право та правова охорона інтелектуальної власності в Україні і її адаптація до законодавства Європейського союзу: навчальний посібник. – Полтава. – 2007. – С. 23.
2. Будник Р.А. Эволюция системы авторских и смежных прав в информационном обществе: от исключительного к инклюзивному праву автора. – М. : Юрлитинформ, 2013. – С. 19.
3. Кереве А. Проблемы адаптации в цифровую мультимедийную среду. Права на воспроизведение и права на сообщение публице // Бюллетень по авторскому праву. – 1998. – № 2. – С. 4-23.
4. Авторське право і суміжні права в інформаційному просторі: «Зелений документ», прийнятий Комісією Європейського Співтовариства 19.07.1995 р. – Режим доступу: <http://litterref.ru/qasujgmermer.html>
5. Ващинець І.І. Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. – К., 2006. – 179 с.
6. Про правову охорону комп'ютерних програм: Директива Європейського Парламенту та Ради від 14.05.1991 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/shaw/994_241
7. Угода про торговельні аспекти права інтелектуальної власності сог; Угода, Міжнародний документ від 15.04.1994 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 84. – Ст. 2989.
8. Андрощук Г. Про право на перепродаж ліцензій на програмне забезпечення // Судова практика. – 2013. – № 2 (128). – С. 90-92.
9. Томаров І. Вичерпання прав на софт з українськими судами. – Режим доступу: <http://www.legalshift.com.ua/?p=731>.
10. Интеллектуальная собственность (исключительные права): Учебное пособие / Под ред. Н.М. Коршунова. – М., 2006. – С. 73.
11. Котенко Е.С. Авторские права на мультимедийный продукт: монография. – М. : Прспект, 2013. – С. 36-37, 41.
12. Diplomatic Conference on Certain Copyright and Neighbouring Rights Questions. – Geneva. – 2–20 December 1996. // Аналитические обзоры, подготовленные Международным бюро на пленарных заседаниях, в частности № 417, 426, 435, 461 и 465, а также позиция Африканской группы. – С. 19.
13. Серго А. Интернет и право. – М. : Бестселлер, 2003. – 272 с.
14. Штефан О.О., Штефан А.С. Деякі омани в авторському праві. – К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2007. – 52 с.

Харитоновна Олена Іванівна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АВТОРСЬКІ ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

У статті розглядаються актуальні проблеми реалізації авторських прав в інформаційному суспільстві з метою визначення оптимальних шляхів удосконалення правового регулювання у цій галузі та поліпшення захисту прав та інтересів автора. Відзначається подібність понять «творчість» та «інформація», які мають єдиний чинник, побудовані на одних і тих самих інститутах. Йдеться про виникнення так званого інформаційного світосприйняття, у якому поняття інформації посідає центральне, чільне місце, а процес еволюції розуміється як творчий процес, суттю якого є накопичення інформації. Проаналізовано форми існування творів: усна, письмова, об'ємно-просторова, зображення, звуко- та відеозаписув, а також нові способи використання вже існуючих, зокрема, оцифрування. Оскільки розвиток інформаційних технологій зумовив появу нових, більш утилітарних об'єктів авторського права: комп'ютерних програм, баз даних, мультимедійних творів, мережевих творів тощо, здійснена спроба їх правового аналізу.

Ключові слова: авторське право, інформаційні технології, інформація, твір, мультимедійний твір, оцифрування.

Харитоновна Елена Ивановна

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ И АВТОРСКИЕ ПРАВА: СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ

В статье рассматриваются актуальные проблемы реализации авторских прав в информационном обществе с целью определения оптимальных путей совершенствования правового регулирования в этой области и улучшения защиты прав и интересов автора. Отмечается сходство понятий «творчество» и «информация», которые имеют единый фактор, построены на одних и тех же институтах. Речь идет о возникновении так называемого информационного мировосприятия, в котором понятие информации занимает центральное, ведущее место, а процесс эволюции понимается как творческий процесс, сутью которого является накопление информации. Проанализированы формы существования произведений: устная, письменная, объемно-пространственная, изображения, звуко- и видеозаписей, а также новые способы использования уже существующих, в частности, оцифровки. Поскольку развитие информационных технологий обусловило появление новых, более утилитарных объектов авторского права: компьютерных программ, баз данных, мультимедийных произведений, сетевых произведений и т.д., осуществлена попытка их правового анализа.

Ключевые слова: авторское право, информационные технологии, информация, произведение, мультимедийный произведение, оцифровки.

Kharytonova Olena Ivanivna

INFORMATION TECHNOLOGIES AND COPYRIGHT: MODERN CHALLENGES

In article current problems of implementation of copyright in information society for the purpose of definition of optimum ways of improvement of legal regulation in this area and improvements of protection of the rights and the interests of the author are considered. The similarity of the concepts «creativity» and «information» which have a uniform factor, constructed on the same institutes is noted. It is about emergence of so-called information attitude in which the concept of information takes the central, leading place, and process of evolution is understood as creative process which essence is accumulation of information. Forms of existence of works are analysed: oral, written, volume and spatial, images, sound- and videos and also the new ways of use which are already existing, in particular, digitizations. As information technology development have caused emergence of new, more utilitarian subjects of copyright: computer programs, databases, multimedia works, network works, etc., the attempt of their legal analysis is made.

Keywords: copyright, information technologies, information, work, multimedia work, digitizations.